

VUONNA 2020 VALTTI-OHJELMAAN OSALLISTUNEIDEN PERHEIDEN SEURANTAKYSELY

Koonnut Heidi Leppä

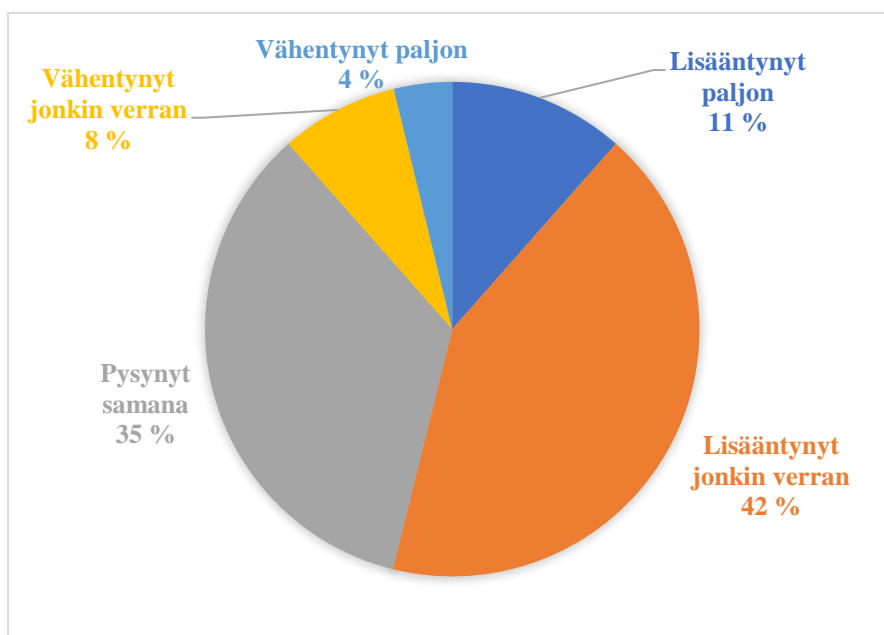
1 KYSELYYN VASTANNEIDEN TAUSTATIEDOT

Tässä raportissa kuvataan seurantatuloksia niiden perheiden osalta, jotka osallistuivat Valtti-ohjelmaan syksyllä 2020 ja vastasivat seurantakyselyyn 20.2.2022 mennessä eli noin vuosi Valtti-ohjelmaan osallistumisen jälkeen. Vuonna 2020 Valtti-ohjelmaan osallistui yhteensä 120 lasta tai nuorta ja heistä 26 (22 %) vastasi seurantakyselyyn. Seurantakyselyyn vastanneiden keski-ikä oli 11.6 (6 – 23) ja vastaajista suurin osa (77 %) ilmoitti olevansa poikia.

2 LIIKKUMISEN MÄÄRÄ JA LIIKUNNAN HARRASTAMINEN

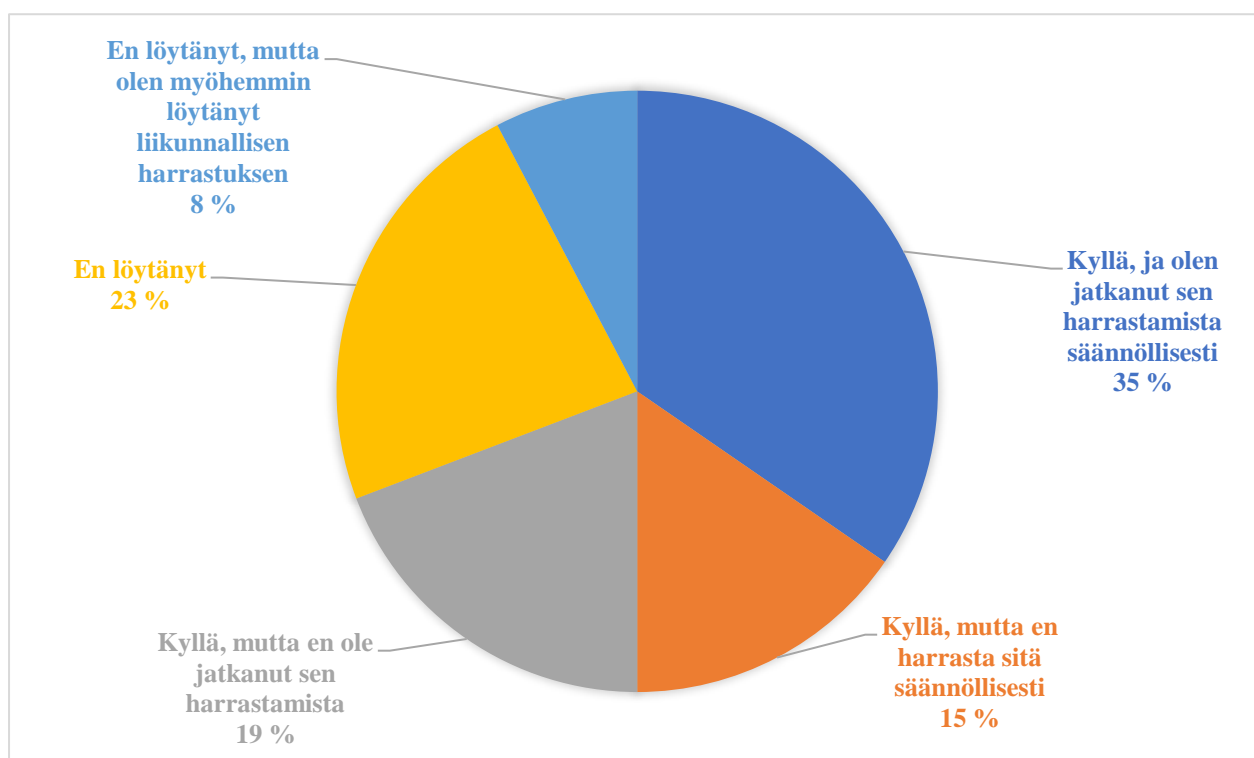
Suurin osa vastaajista kertoi liikkumisensa määrän lisääntyneen jonkin verran (42 %) tai pysyneen samana (35 %) verrattaessa nykyistä tilannetta kevääseen, jolloin he hakivat mukaan Valtti-ohjelmaan vuonna 2020 (Kuvio 1).

Kuvio 1. Jos vertaat alkutilannetta vuonna 2020, jolloin hait mukaan Valtti-ohjelmaan, ja tätä hetkeä, onko liikkumisesi määrä (esim. koulumatkat, vapaa-ajan liikunta, koululiikuntaan osallistuminen) mielestäsi...? (n = 26).

Seurantakyselyyn vastanneista kahdeksan vastaajaa raportoivat, että he eivät olleet löytäneet Valtti-ohjelman aikana harrastusta (Kuvio 2). Heistä kuitenkin kaksi oli löytänyt liikunnallisen harrastuksen myöhemmin. Sen sijaan yhdeksän vastaajaa oli löytänyt Valtti-ohjelman aikana harrastuksen, jonka harrastamista oli jatkanut säännöllisesti, kun taas neljä oli löytänyt harrastuksen, jota he eivät olleet jatkaneet säännöllisesti. Vastanneista viisi oli löytänyt harrastuksen, mutta ei ollut jatkanut sitä enää.

Kuvio 2. Löysitkö Valtti-ohjelman avulla harrastuksen? (n = 26).

Lähes kaikki vastaajista (22/26) ilmoitti harrastavansa jotakin liikuntalajia tällä hetkellä (Taulukko 1). Säännöllisesti, 1-2 kertaa viikossa, liikuntaa harrastavia oli yhteensä noin puolet vastaajista. Uinti oli edellisten vuosien tapaan selvästi yleisin harrastus. Muita yleisimpiä harrastuksia olivat jalkapallo, kuntosali, salibandy, liikuntakerho, yleisurheilu ja tanssi. Kaikista kyselyyn vastanneista ainoastaan yksi vastaaja ilmoitti harrastavansa jääkiekkoa tai kelkkajääkiekkoa useammin kuin 3 kertaa viikossa.

Taulukko 1. Yleisimmät harrastukset (n=26)

Harrastus	Kuinka usein harrastat?		
	Harvemmin kuin kerran viikossa	1-2 kertaa viikossa	Useammin kuin 3 kertaa viikossa
Uinti	8	10	0
Jalkapallo	8	2	0
Kuntosali	6	3	0
Salibandy	5	3	0
Liikuntakerho	4	3	0
Tanssi	6	2	0
Yleisurheilu	6	2	0
Sirkus	4	2	0
Ratsastus	6	1	0
Jääkiekko tai kelkkajääkiekko	6	1	1
Judo	5	1	0
Sulkapallo	5	1	0
Keilaus	7	0	0
Koripallo	6	0	0
Kiipeily	5	0	0

3 MITKÄ TEKIJÄT VAIKUTTAVAT LIIKUNNAN HARRASTAMATTOMUUTEEN?

Vastaajilta kysyttiin myös mitkä tekijät ovat vaikuttaneet siihen, että he eivät harrasta liikuntaa tällä hetkellä. Osa tähän kysymykseen vastanneista harrastivat liikuntaa, joten vaikuttaa siltä, että osa vastaajista on vastannut tähän kysymykseen ottaen huomioon yleisesti kokemiaan haasteita liikunnan harrastamisessa. Aiempien vuosien tapaan harrastamattomuuden syyt liittyivät lähinnä harrastamisen tukitoimiin. Useimmiten esteiksi avustajan puute tai kaverin puute. Osa vastaajista oli myös kirjannut muihin syihin, että korona-ajan rajoitukset olivat hankaloittaneet liikuntaharrastuksiin osallistumista.

Taulukko 2. Arvioi seuraavien väittämien avulla, mitkä tekijät ovat vaikuttaneet siihen, että et harrasta liikuntaa (kyllä/ei). Mikäli harrastat liikuntaa säännöllisesti, voit halutessasi hypätä tämän kysymyksen yli (n=14). Järjestetty prosenttiosuuksien mukaan.

	Kyllä, % (n)
Minulla ei ole avustajaa, joka voisi jatkaa harrastusta kanssani.	36 (5)
Minulla ei ole kaveria, jonka kanssa käydä liikkumassa.	36 (5)
Harrastusta ei voinut jatkaa ilman soveltuvaa ryhmää.	29 (4)
Liikuntaharrastus on liian kaukana.	21 (3)
En pysty kulkemaan itsenäisesti harrastuspaikalle.	21 (3)
Terveydelliset syyt	14 (2)
Koen, että en pärjää tai pysty.	7 (1)
Kokeilemissani lajeissa ei ollut hyvää ohjaajaa.	7 (1)
En pidä liikunnasta.	7 (1)
Minulla ei ole kuljetuspalvelua harrastuspaikalle.	0 (0)
Minulla ei ole aikaa liikuntaan.	0 (0)
Minulla ei ole liikuntaan soveltuvia apuvälineitä.	0 (0)
Haluamaani liikuntapaikkaan ei ole esteetöntä pääsyä.	0 (0)

4 AVOIN PALAUTE JA KEHITYSEHDOTUKSET

Vastaajista lähes kaikki (85 %) oli antanut avointa palautetta Valtti-ohjelmasta ja sen toteutuksesta. Vastauksista suurin osa oli positiivisia (77 %). Vanhemmat muun muassa kokivat Valtti-ohjelman kokonaisuudessaan tärkeäksi ja merkitykselliseksi avuksi liikuntaharrastuksen löytymisessä. Valtti-ohjelman avulla perheet kokeilivat lajeja, joita heille ei olisi tullut itselle mieleen.

”Erittäin hyvä tapa päästä tutustumaan moneen lajiin”

”Helpotti, kun valtit etsivät sopivia ryhmiä kokeiluja varten. Sählykerho löytyi harrastukseksi tämän ohjelman kautta.”

”Hieno ohjelma! Sitä kautta löytyi ihan paras sählyjoukkue, Tuliketut, Tuusulasta. Joukkueen vetäjien asenne on kultaa.”

”Hyvä homma. Löytyi parikin harrastusta.”

”Ohjelma oli erinomainen ja antoi ajateltavaa myös aikuisille. Mukava ja mieleinen harrastuspaikka löytyi Valttien avulla!”

”Tuli kokeiltua lajeja, joita ei muuten olisi tullut kokeiltua. Ohjaajat olivat mukavia ja kannustavia.”

Jälleen kerran palautteista kävi ilmi, että Valtti-ohjaajan toiminnalla on suuri merkitys Valtti-ohjelman onnistumisen kannalta:

”Valtti ohjelma oli erittäin kiva ja hyödyllinen. Oma ohjaaja oli erittäin mukava, ja asiansa osaava henkilö. Lapsi löysi harrastuksen ja sen myötä myös hänen veljensä innostui myös yleisurheilusta, ja pääsi aloittamaan harrastuksen samassa ryhmässä.”

”Meille sattui oikein innokas ja reipas valtti. Löytyi uusi harrastus josta on tullut todella tärkeä osa lapsen elämää ja liikunta on lisääntynyt tämän harrastuksen kautta”

Osa vastaajista kertoi, että heille ei löytynyt soveltuvaa ryhmää tai ryhmässä ei ollut enää tilaa.

”Valtti-ohjelma on hyvä, harmi että joidenkin seurojen vastaanotto on nihkeä.”

”Apu oli tarpeen ja sitä saimme. Valitettavasti vaan sellaisia lapsellemme sopivia ryhmiä ei ole. Erityislapset laitetaan samaan ryhmään kaikki ikäluokat ja se ei innosta ketään. Normilasten ryhmässä lapsemme ei pärjää ja jää jalkoihin.”

”Hieno juttu ja mahdollisesti eri lajien kokeilun. Haasteena se, että Mikkelissä erittäin vähän tarjontaa erityislapsille.”

”Mieluisa laji löytyi, mutta ei paikkaa ryhmässä”